

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne štev. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina . . . . . K 100.—

Polletna naročnina . . . . . K 50.—

Četrletna naročnina . . . . . K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nekaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/l. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

DR. P. STRMŠEK (Maribor):

Kaj moramo doseči v nas samih.

Francoska narodna skupščina je pričela svoje delo s tem, da je ugotovila splošne človeške pravice. S tem je dokazala, da je treba zidati od spodaj, da je od občega treba iti do posebnega. Pri nas pa krpamo po kategorijah in ne pridemo nikoli do one skupnosti, ki je za nas nujno-potrebna. Vsi smo samo to, za kar nas napravi naš čin in naše posebno opravilo, prezremo pa da smo ravno tako uradniki kakor oni, ki so višji in nižji od nas pa dobivajo stalno mesečno plačo od države. Dokler se v nas ne zbudi zavest uradniške skupnosti, tako dolgo ne upajmo, da bomo kaj pomenili in kaj dosegli. Do te skupnosti nas ne privede zdaj več niti skupna uradniška pragmatika, če se ne bomo hoteli te skupnosti sami zavdati. Zato pa so potrebne spremembe v nas samih in te moramo najprej doseči.

Uradniki si morajo biti tovariši. Naše organizacije razjeda najhujše spor med takozvanimi višjimi in nižjimi. Kdo je višji, kdo nižji? Vse še merimo nekako po predvojnem merilu, ko je višji prejemal za svoj imenitnejši naslov tudi večjo plačo. S komaj prikritim smehom mora se sedaj človek slišati, kako se puste nekateri šefi nagovarjati od svojih podrejenih z gospodom ravnateljem, višjim inšpektorjem itd. in to vse, kjer ni niti ravnatelja, ne inšpektorja itd. To so spomini na preteklost! In nekateri šefi te titulature skrbno varujejo zato, da se ob-

čuti razlika in se nižji že stresejo ob samem nazivu. Človek si ne more kaj, da bi takim šefom ne privoščil one jeze, ki jih tare, ko morajo potrditi plačilno polo, po kateri imajo njihovi podrejeni organi večjo plačo od njih samih.

Hvala Bogu, da takih šefov ni mnogo! Krivda za nesoglasje je donaveč na strani takozvanih nižjih! Naj mi tega priznanja nihče ne zameri, saj sem sam najpokornejši uradnik in nikak predstojnik. Po mojih opazovanjih si poduradniki in stuge često domišljujejo, da jih uradniki ne marajo, da niso dovolj prijazni z njimi itd. Le redkokdaj se sliši kakšna upravičena pritožba. To razlikovanje se mora izbrisati na korist obeh delov. Le ta je višji, ki opravlja svoje dolžnosti temeljiteje in bolj!

Gotovo najbujnejša lastnost med uradništvom je zavist: če se tovarišu bolje godi kakor meni, le po njem; če ga ne morem z lopariem, pa ga z bodem z besedo, če je le prilika in si ga upam. Pa kaj to so osebnosti, ki bi sicer tudi morale izginiti med tovariši. Žalostneje je, da obijame zavist kar vso kategorijo uradništva. Nekaj primerov iz zadnje dobe: učitelji so dobili dinarske plače; vse kategorije uradništva so kazale na učiteljstvo s tako zavistjo, da je bilo že mučno. A menda vendar ni namen državnih nameščencev, da bi kontrolirali, komu se je odrezal prevelik kos kruha. Stvar se je ponovila, ko so dobili sodniki tzv. sodniške doklade in se bo ponovila, ko dobe profesorji nagrade za nadure.

To so nezdravi pojavi v naši organizaciji. Kategorija, ki dobi pribolišek, je

postavljena izven skupnosti. In vendar bi morali biti veseli, da je vsaj ena vrsta uradništva zadovoljna, če je sploh zadovoljna. Evangeli, o vinogradu Gospodovem naj ima tudi za nas vse svoj nauk: ne glejmo, kaj imajo drugi; skrbimo, da bomo mogli mi živeti štano primerno. Nikdar in nikjer pa se ni treba bati, da bo rezala država prevelike kose kruha; o tem se lahko vsakokrat prepričamo, če primerjamo svoje plače s plačami privatnih, predvsem bančnih uradnikov.

Uradnik mora biti povsod in vedno značaj. V tem oziru smo dobili slabo dedščino: saj smo imeli prej poleg Nemcev nemškutarje, Nemcem prijazne Slovence, omahljivce, in šele končno takozvane značaje. Kažejo se konture nove orijentacije z isto razporedbo: do popolne izrazitosti še ni prišlo, ker še vlada ni popolnoma zanesljivo stabilna. Priznavam razkazane nadstrankarje, spoštujem njihovo prepričanje. Zamerim pa, če se uradniki vsiljujejo med orlovske manifestante in prihajajo na klubove sestanke demokratske stranke in morda še katere druge. Res da tako početje včasih pomaga, a značaj tega ne store! Zato bo treba tudi v tem ozdravljenja.

Naravnost disciplinarno pa bo treba kaznovati intrigantstvo. Iz avstrijskih časov se je prenesla razvada, da nekateri ljudje gase, kjer jih ne peče. Se vsedejo, napišejo dolg promemoria brez dokazov ter ga izroče seveda skrajno zaupno višji oblasti; še češče pa najdejo primerno priliko, da lahko takole slučajno »brez vsakega slabega namena« očrniijo tega in onega. — Je tako in bo tako: uradništvo

LISTEK.

Fr. Rojec (Ljubljana):

Samouk.

(Konec.)

Nekega večera je bil posebno dobrovoljen in zgovoren. Rekel je: „Častniki so me radi imeli in mi šli povsod na roko. Kmalu se mi je zabelila prva in druga zvezda na vratu. Častniki so mi prigovarjali, naj po dosluženi tih tih letih ostanem prostovoljno pri vojakih do 12. leta. Slikali so mi s tako lepimi barvami srečno bodočnost, ki si jo lahko zaslužim z 12 letnim vojaškim službovanjem, da sem moral pritrditi njihovemu prigovarjanju. Sklenil sem, da moram postati uradnik, in če mi Bog da zdravje tudi za naprej, bo čez eno leto ta moj sinoter dosežen!“

Čudil sem se njegovi železni odločnosti in vztrajnosti ter pripomnil: „Le

mladenič, jako zdrav in krepak na telesu in duhu, more premagati tak duševni napor. Koliko dečkov gre z dežele v mestne šole, kjer leta in leta trgajo hlače po klopih, naposled pa omagajo, izostanejo in se popolnoma pokmetijo. Nekateri izmed njih so potem še bolj butasti kakor drugi nešolani kmetje. Vi pa ste se brez šol poleg vojaške službe naučili tih tih jezikov in vsega, kar je potrebno izobraženemu človeku, toda še vedno ste mladeniško čili ter sposobni še za večje duševne in telesne napore. Vi ste res junak, da malo takih!“

„Da, da, zdrav sem in močan in tej prirodni dobroti se moram pred vsem zahvaliti, da toliko vzdržim. Ves čas, odkar sem pri vojakih, nisem bil niti en dan bolan ali nesposoben za vojaško službo. Za zdravje in telesno moč pa seveda moram sam skrbeti. To mi je vedno glavna briga, da dajem telesu, kar potrebuje: snago s primernim umivanjem in kopanjem, dovolj tečne hrane, zmerno gibanje in počitek. Sem pa mne-

nja, da je treba čim več jesti in tem manj piti, posebno opojne pijače. Žganja sploh ne pijem.“

„To je jako pametno in koristno. Alkoholna pijača človeka telesno in duševno le slabi in ubija!“

„Da, če je uživana v preobili meri in v neprimernem času! A ena ali dve čaši našega dobrega dalmatinskega vinca jako dobrodejno poživi živce utrujenega in izmučenega človeka. Nisem prijatelj popivanja in zapravljanja dragega časa po kletih in gostilnah. Zato si dam raje vina za potrebo po strežniku prinesiti domov.“

„Vi menda sploh ne marate dosti za družbo, ker se Vam zdi škoda časa, da bi ga tratili v njej?“

„Sedaj, ko sem srečno premagal težave in nadloge svoje zasebne šole in se smem nadejati uradniške doslužnice, se pač večkrat rad pomudim tudi dalje časa v kakih boljših družbi, ki mi ugaja. V njej

na bi moralo izključiti take ljudi iz svoje srede mesto da jih iz strahu pred njimi še posebej časti.

Naša zahteva pa bodi, da se izključijo vse osebne zveze. Dan na dan slišimo, da je šel ta v Ljubljano, v Beograd, da so mu to in ono obljubili; seveda, treba si je dobiti vizitko od te in one osebnosti in vsa vrata so odprta in vsa mesta na razpolago. Nam se zdi to nekaj novega, ker nismo bili na Dunaju tega deležni; vedeli pa smo že prej, da je treba na Dunaju hrbet kriviti, če hoče kdo postati kje kak šef. Uradniške organizacije morajo skrbeti, da bodo vse osebne intervencije izključene. Šele potem bo mogoča odkrita konkurenca — kompetenca uradnikov.

Ko bomo v svoji notranjosti tako pripravljeni, takrat šele bomo mogli preosnovati in izpopolniti svojo organizacijo in doseči od javnosti in vlade one idejne in materialne pravice, ki nam brez dvoma pripadajo. O tem pa drugič.

I. REVEN (Ljubljana):

Uradniške rodbine in pričetek šolskega leta.

Bliža se pričetek šolskega leta. Kolika skrb je to za očeta, ki je državni uslužbenec, ve le tisti, ki bo čez par dni poslal otroke v šolo.

Mislimo si očeta uradnika, ki pošlje tri otroke v šolo v mesto. Samo za stanovanje in hrano bo plačal za vsakega 1200 K na mesec, torej za tri 3600 K. Toliko ali pa ne dosti več pa je prejel 1. septembra na službenih prejemkih. Poleg stanovanja in hrane je treba še nebroj drugih potrebščin, knjig, učil, obleke i. dr. Vsak otrok, ki pohaja šolo v mestu, stane mesečno najmanj 1500 K.

Koliko pa dobi oče rodbinske dnevnice zanj? Borih 360 K na mesec!

Pri takih razmerah je popolnoma nemogoče, da bi mogli državni uslužbenci svoje otroke izšolati, kaj šele, da bi jih izobrazili še v čem drugem, n. pr. v glasbi in petju. Kako naj državni uslužbenec vzgajuje otroka s 3 din na dan? Zadnji čas že samci tožijo — in to po pravici — da ne morejo izhajati, kako naj izhaja oženjenec s kopico otrok!

Ali bi ne bilo umestno, da Osrednja zveza takoj stori potrebne korake pri osrednji vladi da se rodbinske dnevnice zvišajo vsaj na 5 din, ker v teh razmerah nam rodbinskim očetem ni več živet. Če vlada ne pristane na to, da bi

zvišala dnevnice za vse rodbinske člane, naj se skuša doseči zvišanje vsaj za ženo in šoloobvezne otroke, torej od izpolnjenega 6. leta dalje. Če se oženjenim državnim uslužbencem njih grotni položaj takoj ne izboljša, tedaj sploh ne bodo mogli šolati otrok. Sila je skrajna, nujna odpomoč takoj potrebna.

Prošnja sodnih slug.

Zdi se mi, kakor da je že vse obupa- lo ali pa da se je udalo usodi in potrpljenju. Skoraj v vsaki številki „Našega Glas-a“ je bila kaka prošnja zaradi enega ali drugega, sedaj pa vse molči, kakor da se nam najboljše godi.

Ko smo zvedeli, da se nam plača spremeni v dinarje, smo čakali, koliko da se nam izboljša, in res smo dobili par kron več na mesec. Koliko nam je v sedanjih časih z njimi pomagano? Za tem smo dobili 10% povešek na plači, tako da imamo sedaj od prvotne plače beri in piši nekaj več kot sto kron na mesec. To je lep povešek!

Kar nas je starejših sodnih slug, smo dobili leta 1919 za obleko v denarju in sicer za vse skupaj 1000 K — takrat je stala samo obleka 1500 K — kje pa je plašč? S tem zneskom — 1000 K smo morali izhajati do letos; koliko je pa moral posameznik dodati, da si je kupil vsaj potrebno obleko, da je izvrševal svojo vna- njo službo, ve samo tisti, ki je moral kupiti. Leta 1920 nismo dobili ničesar, letos smo pa dobili, baje za leto 1920, ene hlače in šajko ter belo obleko. Ta zadnja je pa taka, da je ni nositi (hlače k večjemu za spodnje.)

To je vse, kar smo dobili po preobratu; kaj nam še gre, vedo višje oblasti, saj smo jim poslali letos izkaze.

Ker nam gotovo uprava ne more dobavljati vsega tega, kar je še ostanka v naturi, naj bi nam dala zaostanek deloma v naturi, nekaj pa v denarju, tako da bi bilo vsaj do konca tega leta vse poravnano.

Zanaprej t. j. za leto 1922, naj bi pa uprava nam dajala namesto obleke v naturi po dnevnici ceni v denarju, s tem bi bilo upravi olajšano in mi bi lahko takoj po novem letu dobili prispevek v denarju namesto obleke in bi si lahko vsak kupil kar potrebuje, kajti kratka suknja iz tega blaga, kakoršno je sedaj, ni za dobo dveh let, ker je preveč slabo. Ostala naj bi v naturi samo še šajka, ako že moramo sploh kaj nositi, da se nas pozna.

Apelujemo na upravo, naj ustreže našej prošnji in nam da eno ali drugo, ker se sedaj že bliža zima, mi pa nujno potrebujemo.

„Naš Glas“ je že večkrat pisal o naših potninali, uspeha pa nismo še nič dosegli. Bi ne bilo umestno, da bi dobivali tudi mi od vsakega kilometra po 5 K, kakor dobivajo uradniki od vsakega po 10 K, in sicer v kazenskih in izvršilnih stvareh, ko plača stranka? Sicer je pa vsotica 5 K od km tako malenkostna, posebno sedaj pri tej draginji. Do sedaj imamo v kazenskih stvareh do 7.6 km 1.20 K in do 10 km 5 K, v civilnih stvareh pa do 7.6 km nič, do 10 km 5 K, za vsak nadaljni kilometer pa 1 K. Ako bi dobivali od vsakega kilometra po 5 K, bi bilo bolj enostavno peljati račune. Čevlji se nam začnejo trgati že pri prvem kilometru in ne šele pri 7.6.

Obračamo se s tem na poverjeništvu za pravosodje s prošnjo, da tudi nam nekaj poviša, posebno sedaj, ko so se koleki štirikratno zvišali!

Fr. Rojec (Ljubljana):

Otresimo se sramotnih in škodljivih predvojnih lastnosti!

(Konec.)

Zdaj smo Slovenci svobodni na lastni zemlji, toda ne vsi. Ena tretjina naših rojakov in rojakinj še ječi v robstvu brezsrčnih tujcev. Vse narode skoraj je svetovna vojna popolnoma oprostila; nas Slovence, ki smo najmanjši slovanski narod, je zadela grozna nesreča, da mora toliko naših ljudi in naše zemlje še tudi za naprej ali celo vnovič pripadati sovražnim tujim državam. Prej smo bili skupaj, danes smo obrezani na treh mejah.

Krivda tega usodnega udara zadeva v prvi vrsti nas same, zlasti pa naše demagoške strankarske voditelje, ki so pod avstrijsko vlado naš narod le zastrupljali s suženjskimi lastnostmi ter se protivili vsaki osvoboditvi. Peščica naših narodnih mož, ki so videli rešitev naroda le v združitvi vseh Jugoslovanov v eno državo in na skrivnem delali za te najvišje narodne ideje, je bila vedno v smrtni nevarnosti, da jo domači izdajalci zasačijo in izroče nemškemu obešačem. Zaradi tega so mogli slovenski preganjani rodoljubi bore malo storiti v prejšnji državi za naše osvobojenje.

Da so mogli naši strankarski demagogi bolj temeljito pokvariti slovensko ljudstvo in ga lažje zavajati na svoja kriva pota, so ga ob vsaki priliki trpali in povzdigovali s frazarskim hvalisanjem. Posebno radi so ga obkladali s puhlim zatrjevanjem, da smo Slovenci najbolj izobražen in kulturn slovenski narod. Tu-

se naučim mnogo koristnega za življenje. V prvih letih pa sem se po službenih opravkih najrajši stisnil v kak skrit kot ter pisal ali si iz knjige vtepal v glavo tuje besede in razna pravila tujega jezika. Zvečer sem prižgal luč ob postelji in s knjigo v roki nadaljeval svojo šolo, mnogokrat v pozno noč. Ako sem postal utrujen ali zaspan, sem se pokrepčal s požirkom vina. Ven, na izprehod me ni mikalo, ker sem se dovolj nahodil in natelovadil čez dan na vežbališču in zunaj na vojaških vajah. V družbo pa sem šel k večjemu enkrat ali dvakrat na teden za nekaj ur, da mi tovariši niso mogli očitati, da se jih sramujem ali da jih preziram. Tako sem pretolkel več nego deset dolgih let, ki pa so meni kaj hitro minila. Dolg čas mi ni bilo nikdar. Sicer niso bila ta leta zame vesela kakor drugim tovarišem, ki so iskali pri vojaki- le zabave in razveseljevanja, vendar sem zadovoljen z njimi.

„Ne le zadovoljni, temveč ponosni, jako ponosni ste lahko nanje, saj ste jih

uporabili plodonosno in koristno, da jih bolje niste mogli. Vsa čast vam bodi!“

Bilo je že po devetih. Barbir je postavil svojo luč na mizico poleg postelje, ki je stala v pisarni, ter oblečen s knjigo v roki legel rekoč: „Nocoj ne grem v družbo. Za spanje pa je še prezgodaj. Zato bom še malo bral na postelji. Človek ne zna nikdar preveč.“

Jaz sem mu voščil lahko noč in odšel iz pisarne v sobo za moštvo, kjer sem v temi poiskal svojo posteljo, se slekel in legel.

Moji vojaški tovariši so okrog mene že trdo spali. Meni pa dolgo ni hotel spanec zatisniti oči. Po glavi so se mi podile različne misli. Gledal sem v temo in vedno videl pred seboj visoko in srednje močno postavo srečnega računskega podčastnika Barbirja. Blagroval sem ga. Bil je v resnici srečen. Z veseljem se je lahko oziral nazaj v preteklost, še z večjim veseljem in s sladko nado pa je mogel gledati v lepe solnčne dneve bližnje

bodočnosti. Pri meni je bilo vse nasprotno. Ah!

Barbirjev rujavopoltni okrogli obraz z izrazitimi živimi očmi in s črnimi, skrbno zavihanimi brkami se je vedno smehljaj ter razodeval zadovoljstvo in notranji mir. Jeznega ali žalostnega nisem nikdar videl tega obraza.

Prišlo je 12. leto Barbirjevega vojaškega službovanja. Prosil je za uradniško doslužnico. Prošnja je bila vrnjena na polkovno poveljstvo v ukazom, da naj prositelj pred izpraševalnim zborom gotovega števila častnikov napravi vzposobnostni izpit, ker ni verjetno, da bi se bil mogel sam pri vojaki- toliko naučiti, da bi bil zmožen za uradniško službo tudi pri kakem izvenvojaškem uradu.

Sreča je bila Barbirju mila tudi tokrat. Učil se je tri dni in tri noči iz raznih knjig, računil, prepisoval ter zopet premetaval knjige in bral iz njih. Napravil je izpit z dobrim uspehom in čez nekaj tednov prejel zaželjeno uradniško doslužnico. Vesel je je bil kakor iz vic

di sami smesi menda domišljevali, da smo svetovni vsevedeži. Razume se, da se je te neumestne hvale in domišljivosti tudi naš narod le prehitro nalezal.

Ako bi se ne bili Slovenci pred vojno in med vojno izobraževali v taki žalostni politični šoli, bi po prevratu vse drugače razumevali in lahko v lastno korist obvladali svoj resni položaj, zlasti še mejne zadeve na Koroškem. Imeli smo takrat vso moč v Sloveniji sami v svojih rokah. Treba bi bilo dati le našemu dičnemu Maistru ukaz, da naj zasede s svojim vrlimi četami tudi slovensko Koroško, in ta bi ostala naša za vedno z zgodovinskimi Gosposvetskim poljem vred. Tudi Lahji bi potem postali bolj popustljivi napram nam, ko bi videli, da smo narod, ki zna braniti svoje pravice.

Ali v svojo nesrečo nismo imeli takrat takih velikih vodilnih mož, ki bi znali v sebi vsaj za nekaj časa zadušiti svojo sebičnost in strankarsko korist ter bi preko njih poizkusili dovršiti osvobodjenje v splošno narodno zadovoljnost in srečnejšo bodočnost. Namesto takega dela so se raje dalje prepirali po stari avstrijski navadi ter narod še bolj zavajali v neslogo. Zopet so začeli v svet kričati, da smo Slovenci najkulturnejši slovanski narod in da se nam mora dati, kar zahtevamo. V podkrepitve te svoje zahteve pa niso storili skoraj ničesar.

Zato pač ni čudno, da smo v narodni koroški zadevi tako žalostno in sramotno propadli. Nedogledne so posledice, ki jih moramo utrpeti na narodni časti in izgubi gmotnih koristi zaradi tega poraza.

V predstojećih odstavkih sem sicer obnovil same znane stare stvari, a ker ne smemo pozabiti na svoje zaslužnjene brate in sestre onkraj mej, se jih moramo večkrat spomniti tudi v našem listu ter vedno požrtvovalno delati za njih osvoboditev. Posebno koroški poraz, ki smo ga sami zakrivali, mora nas boleti najhujše ter nas griziti kakor slaba vest nesrečnega Kajna. Izgubljeno Gosposvetsko polje je naše Kosovo in dokler ga ne maščujemo, kakor so maščevali vrli in junaški bratje Srbi svoje Kosovo, ne smemo mirovati in nimamo pravice prištevati se med prosvetljene narode!

Zgodovinska resnica je, da smo bili nekdanj Slovenci jako številni in razširjen narod. Tam okrog Dunaja in gori ob severnem nemškem morju so še zdaj znamenovani nekateri kraji s slovenskimi imeni. Naši zgodovinarji in naši narodni voditelji pa se do sedaj niso dosti trudili, da bi preiskovali in nam v svarilo navajali vzroke, ki so tako grozno skrčili naš narod in njegovo zemljo. Najbrž so bili

rešena duša svetega raja in tisti dan si je gotovo zaznamoval kot najsrečnejši dan v njegovem dotodajnem življenju.

Takoj se je začel odpravljati k nekemu okrajnemu glavarstvu v Dalmaciji na 6 mesečno uradno vežbanje. Odšel je, srečno prestal tudi to vežbanje in precej nato je bil imenovan in nastavljen pri ravno tistem uradu za okrajnega tajnika. Jaz sem mu iskreno čestital.

Zares srečen človek! Prijazna usoda ga je spremljala na vseh potih skozi življenje do zaželjenega smotra in nadejam se, da ga tudi potem v drugi polovici življenja ni zapustila. Ako še živi, gotovo zdaj že uživa zasluženi pokoj v ljubljeni jugoslovanski domovini.

Te moje popolnoma resnične vrstice mu menda ne bodo v nečast. Mogoče, da pridejo pred oči še njemu ali kateremu njegovih ali mojih nekdanjih dalmatinskih znancev. Naj mi vse prav prisrčno pozdravijo s svobodnim jugoslovanskim pozdravom!

ti vzroki take lastnosti, kakršne nas uničujejo še v današnjih dneh!

Tudi iz strašnih sužnjih avstrijskih časov se nismo naučili ničesar koristnega za povzdigo narodne časti in narodnega blagostanja. In potem še hočemo biti kulturni, najbolj kulturni med Slovani!

Naši politični boji postajajo vedno bolj osebni in vedno bolj nedostojni. Pogledimo naše sedanje politične liste! Bero jih tudi nam sovražni, tuji in jih izrabljajo proti nam. Škodljive posledice teh pedvjanjih političnih razmer morajo trpeti vsi naši stanovi, posebno pa še mi javni nameščenci, ki vedno težje dilamo. Teda naši strankarski prepirljivci so slepi in gluhi v svoji strasti ter se večkrat brez sramu valjajo po političnem blatu in prahu kakor vrabci za plotom! Ali je to kultura?! Minili so za nas žalostni sužnji avstrijski časi, tuje smo pregnali z vseh visokih mest v naših krajih, naša skupna jugoslovanska domovina se je razširila in ima dovolj kruha za vse svoje sinove in hčere. Zatorej proč z vsemi nedostojnimi in nepotrebnimi strankarskimi boji!

Potrebno je tudi pri nas, da se začne splošno čutiti bolj narodno in misliti, da narod obstoji iz vseh stanov, ki ga tvorijo. Potrebno pa je nadalje tudi to, da se smatra vsakega rojaka za narodnega brata ter da se mu privoščijo vse najboljše, a ne vse najslabše!

Prizadevajmo si resno, da se čim prej otresemo vseh sramotnih in škodljivih lastnosti, ki jih je nam vcepila v kri in meso naša nam vedno sovražna mačeha Avstrija! Ko se jih iznebimo, potem bo tudi vse naše javno in zasebno življenje lepše, strpnejše in kulturnejše. Le v takih izboljšanih razmerah se bomo pa tudi lahko okrepili ter pričeli uspešen — kulturnen boj za rešitev svojih nesrečnih še zaslužjenih rojakov, ki nas kličejo iz za mej dan na dan z obupnejšimi klici na pomoč.

Disciplina, kje si?

„Poštni Glasnik“ je izšel doslej 15krat, a že s 14 števil, je izzval razburjenje, užaljenje in med svojimi naročniki. Priobčil je članek z naslovom „Disciplina, kje si?“ — ki je močno zadel ni je uradništvo in služabništvo. Nekateri so jezno metali list v koš, ga vračali uredništvu in baje ni pomagala nobena pomirjevalna beseda. Toliko ogorčenih dopisov ni prejelo uredništvo „Poštnega Glasnika“ še nikoli, in če bi hotelo ponatisniti vse proteste, bi imelo za štiri številke preveč gradiva.

Tako se godi „Pošnemu Glasniku“ kakor nam: „višji“ trdijo, da zagovarja „Naš Glas“ preveč vneto in preveč obširno stališče „nižji“; ti pa tožijo, da je „Naš Glas“ vendarle bolj glasilo „višjih“. Težko je ustreči ljudem, a prav gotovo se javnim uslužbencem ne ustreže nikakor. Veseli nas, da je med nami še dovolj objektivnih in treznih tovarišev, ki vedo, da je uredništvo pač navezano na dopisnike in dopise. Kar pride, se natisne, ako je le pisano v dostojni obliki in utemeljeno z argumenti. Kolikor glav, toliko misli. List je pa zato tu, da se o vsaki misli razpravlja, jo pretresa z raznih stališč ter da se po vsestranski debati končno izlušči koristno jedro. Upoštevati je treba vsa mnenja, in nihče si ne domišljaj, da ima vedno in le on prav!

Mi si le želimo živih debat in temeljiti razmišljanj o tolikih vprašanjih, glede katerih ima lahko vsak javni nameščenec nekoliko drugačno naziranje, glede katerih pa se končno moramo složiti. Tovariši smo, skupno moramo delati in le v složnem sporazumu leži jamstvo za skupni uspeh.

Tega mnenja je tudi uredništvo „Poštnega Glasnika“. Zato ponatiskujemo del njegovega članka „Neopravičeno razburjenje“.

Vse tu povedano velja tudi za Naš Glas in za naše čitatelje ter dopisnike:

„Poštni Glasnik“ piše:

Že opetovano smo zaznali za razburjenje kakega tovariša ali cele stanovske skupine zaradi kakega članka v „Poštnem Glasniku“. Prišlo je celo tako daleč, da je že tu pa tam kdo zaradi tega odpovedal list, kar je storil pač zelo nepremišljeno. To pa zato, ker je uprava lista ali „Zveza“ pri tem popolnoma nedolžna. Saj vendar ne izvirajo razne kritike in članki slične vsebine iz uprave lista, oziroma iz odbora „Zveze“, temveč prihajajo od raznih tovarišev. Vsakdo pa ima pravico razvijati v listu svoje misli in naj te tudi včasih zadenejo v živo. Smo mnenja, da ima vsaka stvar dobro in slabo stran.

Na drugi strani pa je vsakemu prizadetemu ravno tako prosta pot, na slične članke odgovarjati. S takim postopanjem se navadno marsikaj razjasni in popravi.

List je vendar zato tukaj. Vsakomur je na razpolago, kdor kritikuje stvarno in ne napada osebno. Na ta način izvemo vsi, kaj komu ni prav in imamo priliko neutemeljena ali pretirana izvajanja pobijati.

Vsak poedini naj si rajši izpraša svojo vest in ji odgovarja na tale vprašanja:

1. Ali sem sploh organiziran?
2. Ali sem naročen na strokovni list?
3. Ali ga podpiram s svojim delovanjem?
4. Ali podpiram naše organizacije in njih delo z nasveti, gmotno? Ali delujem pri njih aktivno?
5. Kaj sem doslej storil v naš stanovski prid?

Ko si bo dal odgovor, potem naj sodi, koliko je bilo pod danimi razmerami mogoče doseči organizaciji, ki je od svojih članov tako vsestransko podprta!

Složno na delo! Opustite zabavljanje in neopravičeno razburjenje in pričinite po malem s pozitivnim delom! — Potem bodo uspehi drugačni!

Ženska kot uradnik.

Z ozirom na članek v „Našem Glasu“ števil. 26. dovoljujem si pripomniti sledeče:

Ženska kot uradnik ni na mestu, zlasti ne v vseh strokah in za vse pisarniške posle. Ne odrekam pravic in sposobnosti ženskam, vendar pretežna večina žensk ni, ne more in ne sme biti za pisarno.

Iz lastne izkušnje vem, da več kot polovica žensk v javni kakor tudi v privatni službi ne dosega sposobnosti ozir. zmožnosti svojih kolegov. Sicer se pa uporabljajo ženske večidel samo v pomožnopisarniških in manipulacijskih službah. Kajti malokatera ženska bi bila sposobna, prevzeti odgovornejše mesto, kjer je treba resno, odločno in energično zagovarjati javne interese, kjer je treba nastopati in reprezentirati. Ženskam — ne vsem — manjka resnosti in vztrajnosti pri važnem poslu. Saj vendar ženska ni za to ustvarjena, da vedno in povsod nastopuje moške!

Biti žena, gospodinja in mati-vzgojiteljica, to je vendar zadosti velik in važen poklic vsake ženske. Kajti za to je treba tudi posebnih talentov in zmožnosti. Ženska, ki služi v pisarni, nima prilike, izvežbati se v gospodinjstvu, kuhanju in drugih prepotrebni domačih delih in opravilih. Povsod mora imeti koga, da ji pomaga in jo v tem poučuje. Sama si ne zna niti najprimitivnejših stvari zašiti, niti zakrpati. In če se kak uradnik poroči

s tako uradnico, je največji revež, ker ta ka žena mu ne zna voditi gospodinjstva sama, ne zna ravnati z otroki in jih vzgajati. Moški naj potem v svoji nesposobnosti pomaga ženi pri domačem delu! Moški naj potem kuhajo, šivajo, pomivajo, perejo, likajo, pospravljajo in pestujejo, če nočejo za to delo najemati drugih. Poročena uradnica pa se tudi ne more nikdar prilagoditi svojim novim razmeram. Prej svobodna, samostojna, z lastno existenco, se zdaj težko podredi v svojem novem stanu, zlasti svojemu možu.

Vem, kako delajo ženske po uradih, seveda ne vse. Res, malo častnih izjem. Pogleda naj se v njihove pisalne mize, pa bo našel: zabavno čtivo, zrcala, različne pomade, toaletne predmete in privatna pisma i. t. d. Kjer v pisarni ni žensk, se veliko več dela, resnejše dela, medtem ko se v ženski družbi v pisarni le več govori, dvori in zabava. Ne zadostuje samo, da je človek ambiciozen, ampak treba je predvsem, da je delaven in za uspešno delo sposoben. Sicer pa sem že večkrat čul opazke drugih, ki imajo v uradih opraviti, da ne napravljajo baš dobrega vtiska na stranke, ko je že skoro v vsakem uradu ženska uradnik in ženska občuje s strankami.

Ženska naj se le uči, naj študira in naj se izobražuje za svoj pravi poklic. In inteligentni moški itak potrebujejo izobraženih žensk oz. žen za svoje življenske tovarišice.

Če pa pojde tako naprej kot sedaj, da se uveljavi popolna enakopravnost žensk z moškimi, potem bodo ženske poplavile vse urade, in moški bodo zapostavljeni in slabše plačani, zlasti če bodo ženske tako avanzirale kot moški in če bo vedno tako znatno število več žensk na svetu. Potem se uradniki tudi ne bodo mogli poročiti z uradnicami in veliko število uradnic bo ostalo samic. S tem narod oz. država ne bo ničesar pridobila.

Člankar trdi povsem napačno, da so ženske v uradu nenadomestljive, kajti ženske niso nikjer, razven pri svojem gospodinjstvem, hišnem oz. domačem delu, neobhodno potrebne.

Moški naj bo tam, kamor spada po svojem poklicu, ženska pa istotako. Le tako bo mogla žena ceniti in spoštovati svojega moža in ženska moškega.

Nisem sovražnik žensk, zlasti ne uradniških, zato naj mi nežni spol te odkrite besede ne zameri! C. Ž.

Oficijantke.

Pisarniške oficijantke smo izšle po največ iz vojaških pisarniških uslužbenk. Ko je bilo svetovne vojne konec, smo bile brez kruha in onrijele smo se raznih sodnih in finančnih uradov, glavarstev in magistratov največ pa nas je pri od-

vetnikih in notarjih. Glas, takoimenovan ljudski glas, nam je bil med občinstvom neugoden, ker je vojna pač marsikaj povzročila, kar nekaterim ni pridobilo dobrega imena. Ta in ona je tudi v resnici dobila po vojni službo, ki je ni bila vredna, ogromna večina pa nas je poštenih in poštene tudi hočemo ostati. Tisti ostanek iz vojne pa nam dela mnogo preglavic, četudi je majhen. Tistemu ostanku se marsikaj očita in ni nič čudnega, če se čujejo glasovi, naj nas na domeste z moškimi.

Oficijantke smo prepričane, da se bodo razmere izboljšale: kar je ljulike, bo izginilo polagoma, zato ni treba preganjati še onih, ki so poštene. Drug slučaj pa poznam ki ga vsi obsojamo, najbolj pa me oficijantke. Med nami je namreč nekaj takih, ki so se posvetile tej službi samo prisiljene; in komaj vstopivše se take gospice prično ozirati po kavalirjih, smukati v moški družbi, pobratijo se s svojimi »kolegi« v pisarni in iščejo — moža. Taki oficijantki je služba deveta briga, njen šef je ponavadi dobrodušen sodnik ali komoden doktor, gleda vedno skozi prste pri uradnih urah, dopustih itd. In ko si dobi moža, tedaj obsedi taka gospica med dvema stoloma: pisarniška služba je prelepa, da bi jo pustila, zakon pa tudi ni, da bi ga zavrgel; tako postanejo take gospodične gospe, ostanejo pa hkratu tudi oficijantke. Ljudje pa imajo z njimi svoj križ in jim za hrbtom zabavljajo. Mož se jezi, ker ima lepo ženo, a slaho gospodinjio, ki niti kuhati ne zna, pa je bila dovolj drzna, da se je poročila. Šef »gode«, ker mu gospa oficijantinja venomer uhaja iz pisarne: sedaj je treba pogledati moža, potem povprašati za ceno raznih živil, končno se je treba pobrigati za otroke, a za vse te posle je dopoldne prekratko. Dvema gospodarjema ne moreš služiti, kamoli trem: šefu, možu in otroku. V neki pisarni so tri oficijantke, a vse tri delajo za eno dobro moč. V drugem slučaju je mož poštni uradnik, oženjen z oficijantko. On kuha doma po pisarni, gospa pa na pošti prodaja znamke. Ljudje to vidijo in se posmehujejo; kaj pa šele ko pride v hišo štorcklja: tedaj je dopust po 2-3 mesece, »pisarna« pa zabavlja. To je tista rana, ki boli tudi nas poštene, sanske oficijantke, ki v resnici delamo točno in pridno. M. T.

Vestnik.

Vabilo. Dne 18. septembra t. l. ob 2. popoldne se vrši v gostilni pri „Novem svetu“ na Gosposvetski cesti (Prešernova soba) ustanovni občni zbor novo-

snujočega se društva „Sodno pisarniških uradnikov(nic), izvršilnih uradnikov, pisarniških oficijantov(tk) in pisarniških pomočnikov(nic) za Slovenijo v Ljubljani.“ K temu zboru so vabljeni vsi pisarniški uradniki, kateri so položili l. pisarniški izpit, dalje vsi še neizprašani pisarniški uradniki(ce), izvršilni uradniki, pisarniški oficijanti(ke) in pisarniški pomočniki(ce). Bratje in sestre, strnimo se v močno falango, ker le v slogi je moč! — Pripravljajni odbor.

Za zgled naj nam bodo tovariši in tovarišice zagrebške poštne organizacije! To mnenje mora izreči vsakdo, kdor čita njihovo glasilo „Pošta“. Oglejmo si samo mnogobrojne stvarne članke v tem listu, v katerih razvijajo razni avtorji izborne ideje na raznih poljih. Tako je prav! V strokovni list naj piše vsak, kdor ima dobre misli, urednik pa ga naj samo urejuje. — Tudi ima zagrebško glasilo vedno poseben razpredelek za „Poštni dom“, v katerem pridejo do izraza razni nasveti in načrti in kjer se objavljajo prispevki za to prepotrebno zgradbo. Nabrli so v teku dobrega pol leta 57.000 kron in to samo z manjšimi zneski prostovoljnih prispevkov. Iz tega se zicali stanovska zavest naših hrvatskih tovarišev. Posnemajmo jih v vsem tem tudi mi! — Pišimo v list, da bo različen in zanimiv! Ne zabimo, da imamo tudi mi že osnovan fond za „Poštni dom“ v Ljubljani, kjer naj bi bilo središče našega dela in zavetišče nas vseh, seveda tudi onih, ki prihajajo v Ljubljano z dežele. Ker pa je naš fond še jako skromen in se ga je spomnilo šele par tovarišic in tovarišev, je treba napeti vse moči, da ne zaostanemo preveč za hrvatskimi tovariši. „P. Gl.“

Lastna godba poštних uslužbenecv. Na poziv v zadnji številki „Poštne Glasnika“ se je prijavilo že nekaj tovarišev, ki bi sodelovali pri godbi, vendar je to še premalo. Zato naj se vsakdo, ki je izvežban v kakem glasbilu takoj prijavil! V poštev pridejo tudi tovariši iz drugih mest in z dežele.

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.

15-3

Trgovina s ščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih

K V A R T

k a k o r

t a r o k,

marijaš, whist, primorka.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovoljuje javnim uslužbenecem posojila na osebni kredit proti poroštvo, zaznambi na službene prejeme in zastavi življenskih polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom :: 7% obresti.

HRANILNE VLOGE SE OBREŠTUJEJO PO

4%

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana

Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzovozni in tovorni nabiralni promet iz in v Avstrijo. Zacarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo.

Brzjavil: Ranzinger. 24-22 Interurban telefon 60.

Naročajte in širite „Naš Glas!“